

Büyük ölü Atatürkün vasiyetnameleri

Ankarada sulh hukuk mahkemesinde bir heyet huzurunda Açıldı

Büyük şef bütün menkul ve gayri menkul servetini C. H. Partisine bıraktı



Hâkim evvelâ vasiyetname-nin halihazır vaziyetini tesbit ile üzerindeki mühürlerin bozulup bozulmadığını tetkik etmiş ve zarfı açmıştır. Bu zarfın içerisinde ikinci bir zarf ile bir kâğıt çıkmıştır. Kâğıt İstanbul Altıncı Noteri Galip Bingöl, Genel sekreter Hasan Rıza Soyak ve Dr. Profesör Neşet Ömerin imzalarını ihtiva eden bir zabıt varakasıdır. Bundan sonra üçüncü bir zarf ile ayrıca yazılmış bir kâğıt çıkmıştır. Bu kâğıt da Noter tarafından yazılmıştır. Maeli şudur:

"Bu gün 6 Teşrin-evvel 938 tarihinde saat on biri on geçerek dairemde resmî işlerime meşgul iken Atatürkün beni huzurlarına çağırıldığı bildirildi.

Dolmabahçe sarayına gittim ve huzurlarına kabul edildim.

Genel sekreter Rıza Soyak yanlarında bulunuyorlardı.

Atatürk bu zarfı bana bıraktı, bu benim vasiyetnamemdir. Size teslim ediyorum. Kanunî muameleyi yaparsınız, bu yurdulur diye yazılı idi.

Hâkim bunu mahkeme zabıtına kaydettirdi.

Bundan sonra üçüncü zarf açıldı. Bunda Ulu Önderin biz zat kendi elleriyle yazılmış ve altı imzalanmış vasiyetnamesi çıkmıştır. Vasiyetname alenen okunarak celseye son verilmiştir.

Vasiyetname

Dolmabahçe sarayı 5 Eylül 938 pazartesi:

Malik olduğum bütün nüküt ve hisse senedatıyla Çankayadaki menkul ve gayri menkul emvalimi Cumhuriyet Halk Partisine aşağıdaki şartlarla terk ve vasiyet ediyorum.

1- Nüküt ve hisse senetleri şimdiki gibi İş Bankası tarafından nümalandırılacaktır.

2- Her seneki nümadan bana nisbetleri, şerefi mazbut kaldıkça, yaşadıkları müddetçe Makbuleye ayda 1000, Afete 800, Sabiha Gökçene 600, Ülküye 200, Ruhiye ile Nebiye şimdiki 100 lira verilecektir.

3- Sabiha Gökçene bir de ev alınabilecek, ayrıca para verilecek.

4- Makbulenin yaşadığı müddetçe Çankayada oturduğu ev de emrinde kalacak.

5- İsmet İnönünün çocuklarına yüksek tahsillerinin ikmalî için muhtaç oldukları yardım yapılacaktır.

6- Her sene nümadan mütebaki miktar yarı yarıya Türk Tarih ve Dil Kurumlarına tahsis edilecektir.

K. Atatürk

Ankara 29 (Radyo) Büyük Şef Atatürkün vasiyetnamesi dün saat 15,30 da adliye sarayında Sulh Hukuk mahkemesinde açılmıştır.

Açılış merasiminde Atatürkün hemşireleri Makbule, Adliye Vekili Hilmi Oran, Hariciye vekili Şükrü Saracoğlu, Dahiliye

Sulh hâkimi evvelâ üzerinde sivil elbise olduğu halde bir hitabede bulunmuş bilâhare resmî işlerine başlayacaklarından elbisesini değiştirerek hukkâma mahsus elbisesini giymiştir.

C. H. Partisi

Büyük Millet meclisi grubu Dün Toplandı

Büyük Şef için yapılacak anıtın hazırlanan raporu gurup heyeti umumiyesine arz olunacak

Umumî riyasat için de yakında Parti kurultayı Toplantıya çağırılacak

Ankara 28 (Radyo) — Cumhuriyet Halk Partisi Büyük Millet Meclisi grubu bugün Hasan Sakanın riyaseti altında toplanmıştır. Bu toplantıda söz alan Başvekil Celâl Bayar, ebedî Şefin tabutunun vazedileceği anıt için teşkil edilen mütehassıs komisyon raporunun hazırlanmakta olduğunu ve verilecek raporu grup heyeti umumiyesinin nazarı tasvibine arzedeceğini beyan etmiş ve bu beyanat heyeti umumiyece tasvip etmiştir. Bundan sonra Başvekil Atatürkün vukuu vefatı dolayısıyla inhilâl eden C. H. Partisi reisliği için Parti kurultayının yakında toplantıya davet edileceğini bildirmiştir.

Hariciye Vekilimiz

Tas ajansı muhabirini kabul ettiler

Sovyetlerle olan dostluğu muzı bir daha tekrarladılar

Ankara 29 (Radyo) Hariciye vekilimiz Şükrü Saracoğlu Tas ajansı muhabirini kabul ederek haricî siyasetimiz hakkında beyanatta bulunmuştur. Vekil ajans muhabirine:

"Tas ajansı muhabirini memnuniyetle kabul ediyorum, Reiscumhur İsmet İnönünün Türkiye büyük millet meclisinde bulunduğu beyanata ilâve edecek bir şeyim yoktur. Bu gün size ve sizin vasitanızla Sovyet efkârı umumiyesine diyeceğim; iki memleket arasında ki samimî dostluğun daimî olduğu ve bunun hiç değişmeyeceğidir."

Anadolu Ajansı

Londra Sefirimiz Fethi Okyar hakkındaki yazıları yalanladı

Ankara 29 (Radyo) Bazı İstanbul gazetelerinin Londra büyük elçimiz Fethi Okyar hakkında yazdıkları haberlerin doğru olduğunu mezûn bildirilmiştir.

İngiliz Başvekili

önmüzdeki ay Romaya gidecek

Roma 29 (Radyo) Münih konferansı esnasında B. Musolini B. Çemberlaynin yakında İtalyayı ziyaret etmesinden bahsetmişti.

İngiltere hükümeti kânunenin ilk iki haftasının bu ziyaret için münasip olup olmayacağı B. Musoliniden sormuştur.

Musolini ise prensip itibarıyla bu zamanın münasip olduğunu bildirmiştir.

B. Çemberlayn

Bir suale menfi cevap verdi

Londra 29 (Radyo) B. Çemberlaynin Avam Kamarasında kendisine sorulan bir suale cevaben General Frankoya muhâriplik hakkının tanınmamasının Paris'te henüz bir karar altına alınmadığını söylemiştir.

Filistinde Kanlı muharebeler

175 Arapın evi bombalandı

Ankara 29 (Radyo) Berutan bildiriliyor: Araplar Filistin'de bir İngiliz kampını bombalar ve binaları tahrip etmişlerdir. 15 İngiliz ağır surette yaralanmıştır. İngilizler de buna mukabil 175 Arap evini bombalayarak berhava etmişlerdir.

Çinliler parlak bir muzafferiyet kazandılar

Japonlar 3 saat devam eden kanlı bir muharebede on bin maktul bıraktılar

Yeniden uzun ve şiddetli çarpışmalar olması bekleniyor

Londra 29 «Radyo» — Honk kogdan bildiriliyor Son günlerde Japonlarla Çinliler arasında yapılan şiddetli bir muharebede Çinliler parlak bir muzafferiyet kazanmışlardır.

Çin kıtaatı Japonları bir taraftan tararken tayyarelerde gerilerini bombardıman etmiş ve yardımcı kıtaatın gelmesine mani olmuştur.

Yapılan bu şiddetli muharebe üç saat devam etmiş ve Japonlar tamamen imha edilmiştir. Çin kuvvetleri diğer cepheelerde de taarruza geçmişlerdir.

Çank istikametinde ilerlemek isteyen Japon kıtaatı tam zamanında durdurulmuş ve püs kurtulmuşdur. Çin kıtaatı ilerlemeye devam etmektedir.

Bozulan ve geriliyen Japon kıtaatı Kantonda toplanmıştır. Japonlar bu muharebede 10 bin maktul vermişlerdir.

Japonya harp mintakasına etmektedir. Uzun ve kanlı muharebelerin olacağı tahmin edilmektedir.

Japon Kıtaatı

Hong-Kong müstem lekesinde İngiliz top raklarına tecavüz etti

Londra "A.A." — Deyl Eks pres gazetesinin Hong — Kong muhabirinin bildirdiğine göre Japon kıtaatı bu gün Hong — Kong müstemlekesindeki İngiliz topraklarına tecavüz etmişlerdir.

Japonlar İngiliz müstemlekesinin hududunda kâin Luyo kasabasını bombardıman ettikten sonra 12 numaralı İngiliz hudud karakolunu işgal ederek karakola Japon bayrağını çekmişler. Japonlar bundan sonra İngiliz kıtaatının kumandanının dan Çin — İngiliz hududunu 12 kilometre kadar geçilmesini talep etmişlerdir.

Rusya ve Lehistan Gergince siyasî vaziyetlerini İslah ediyorlar

Varşova "A.A." — Pesmi teblig.

Sovyetler birliği Hariciye komiseri Litvinof ile Polonyanın Moskova elçisi Grzybovski son zamanlarda yapılan müzakere neticesinde aşağıdaki hususati müşahede edilmiştir:

1 — 25 temmuz 1223 tarihli ademi tecavüz paktı da dahil olmak üzere Polonya ile Sovyetler birliği arasında akdedilmiş olan mukaveleler bütün şumullerile iki memleket arasındaki münasebetlerin temini teşkil etmektedirler.

Beş senelik bir müddet için akdedilmiş olup beş mayıs 934 den otuz bir ilkaun 1945 tarihine kadar uzatılan ademi tecavüz paktı iki devlet arasındaki müstihane münasebetlerin idamesini temine kâfi bir esâs teşkil etmektedir.

2 — İki hükümet aralarındaki ticarî mübadelelerin artırılmasını derpış etmektedirler.

3 — İki hükümet mukavelelerle tesbit edilen münasebetlere mütââlik meselelerle muallakta kalan meselelerin ve son hudud hadiselerinin müsabet bir şekilde halledilmesi ilâzumunda mutabıktırlar.

Tas ajansı yukarıki teblig münasebetiile aşağıdaki tefsirleri neşretmege mezundur:

"Sovyetler birliği hariciye komiseri Litvinof ile Polonyanın Moskova elçisi Grzybovski arasında

geçende yapılan müzakereler ve bu müzakereler neticesinde matbuat tarafından neşredilen teblig iki hükümetin mevcut iki taraflı mukavelelere müsteniden, mezkûr mukavelelerin samimiyette tatbiki suretiyle yeni münasebetlerini tanzim etmek hususundaki daimî arzularının bir ifadesidir.

Bu müteakıl temayülün Polonya - Sovyet komşuluk münasebetlerinin istikrarı için kâfi bir garanti teşkil ettiği kanaati hakimdir.

Belediyeler Varidatı

Artırılması için tetkikat yapılıyor

Ankara, — Hükümet belediyelere yeni gelirler temin etmek için tetkikler yapmaktadır.

Bu arada, mükelleflere yeni vergiler konulmamak prensibi gözönünde tutularak varidatın artırılması için bazı tedbirler alınacaktır.

Belediyelerin su yolu, kanalizasyon, mezbaha, spor meydanlar, gibi inşaatına ait plânların merkezce hazırlanması ve vasıtalarında da birbirine yakın belediyeler tarafından tekelden ve müstereken tedarikî temin edilecektir.

Günün Polotik Meseleleri

Filistin ihtilâlinin
Yeni SafhasıOrada ordusu, kanunları, Mahkemeleri
ve Haznesiyle hükümet içinde
Bir Hükümet var

Filistindeki 1936 arap isyanı yolunda hiç şüphe bırakmıyordu: Mücadeleyi bir parti idare ediyordu, Kudüs müftüsü Hacı Emin Hüseyin'in partisi ve mücadele parti menfaatleri için, yahudilere olduğu kadar rakip arap partilerine karşı da yapıyordu. Bu günkü isyan için vaziyet aynı mıdır? Müftid millî parti olmak yolundadır. Bu büyük bir kazançtır.

936 ayaklanması umumi bir grev, harpten ziyade bir pasif mukavemet manzarası almıştı. Kudüsün, Hayfanın, Beytullah'ın arap tacirleri milliyatçı hareketin tesiri olacağından şüphe ediyordular. Mutediller partisinin unsurları bu şüpheyi kuvvetlendirmek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Köylü araplar ihtilâl cillerin kendilerine empoze ettikleri sert ve insicamsız disiplin altında sadakatlerini kaybediyorlardı. Yavaş yavaş vergilerini ödemez olmuşlardı. Bu sene bu sefer umumi grev mahiyetinden çıkarak ihtilâl karakteri alan hareketle arapların manevyatı çok daha kuvvetlidir. Halkın hareketi candan iştiraki gid gide kuvvetlenmektedir.

İki sene evvel askeri kıtalar karşılığında ceteler buluyordu başka bir tarafa geliş güzel yeniden teşekkül ediyorlardı. Bunlar muntazam bir plâna malik bir sıra darbeler indir mekle iktifa ediyorlardı. O zaman baş müftü bizzat bana tedhiş faaliyetten kendisinin mesul olduğunu söylemişti. Bu seneki isyanın mahiyeti başka dır. Bir askeri organizasyonun ve bir gizli idarenin ana hatları yani bir arap devletinin nüvesi tebarüz etmeye başlamıştır. Arap şeflerin Eylül ayı zarfında Nabulusta içtima emelleri ihtilâlin adeta kanunlar manuzmesini vücuda getirmiştir. Vukua gelen çarpışmalar ve hadiseler, bir hareket programına ve tasarlama bir tektige itaat eden silâhlî unsurlar hakkında "çete", birbirinin artık kullanılmıyacağı göstermiştir. Nablus içtimain da Filistin her biri birer kumandanlığa bağlı dört kısma ayrılmıştır. Baş kumandan kimdir? Geçen sene Filistinden çıkarak Lübnana iltica eden ve Berut civarında bir villada ikamet eden Hacı Emin Hüseyindir. Kendisi Lübnan hükümeti ne ve Fransız makamlarına karşı siyasetle uğraşmıyacağını tahahhüt etmiştir. Fakat son zamanlarda İngiliz gazetelerinin Fransadan Lübnanın bu misafirini daha sıkı bir tarassut altında tutulmasını ve hatta dışarı çıkarmasını istemeleri yanlış malumata mı istinat ediyor?

Bir sivil idare de gizlice teşekkül etmektedir. Meesâ İngilizler, müftüden şefi olduğu dinî şura tarafından tayin edilen müslüman şerh hakimlerini vazifeden menetmişlerdir. İhtilâl cillerin şefleri İngiliz idaresi hakimlerine muracaat edilmesini menetmekte ve Filistin araplarının işlerini görmek üzere gizlice iş görecek diğer hakimler

Figaro gazetesinden

tain etmektedirler. Bu emre itaat etmemenin cezası hançer veya kurşundur. İhtilâlin hazine nesini beslemek için ihdas edilmiş olan haraç usulü yavaş yavaş bir devlet malîyesi şeklini almaktadır. Vergi topluyunlar profesyonel memur hüviyetlerini almışlardır. İmtiyazlar ilga edilmiştir; zengin olsun fakir olsun bütün araplar gizli kışeye borçlarını ödemiye davet edilmektedir.

Bütün bunlar gösterir ki ihtilâl memlekette kemige kadar işlemiştir ve sağlam köklere maliktir.

Değişen nedir ve bu terakki nedendir? Bunu 937 yazın da yapılmış olan taksim projesinin halk üzerindeki aksisi te sirile izah etmek mümkündür yani yahudî muhaceretinin manzarası da bunda âmil olmuştur.

Filistin topraklarında, Versailles muahedesi bir yahudi ocağı ihdas ediyordu Bu karar 1920 de Filistin kralı Faysal tarafından kabul edilmişti. Aradan on yedi sene geçtikten sonra araplarla meskûn yerlerde bu hak gına İngiliz komiseri inandırlar ve Lord Runciman'dan önce yahudilere sahilde hususî bir muntaka ayırmak lüzumunu hissettiler.

Bu şekilde bir taksim arap halkı üzerinde çok fena bir tesir yaptı. Miktarı dört yüz bine çıkmış, münbit toprakları ele geçirmiş ve büyük şehirler kurmuş olan yahudiliğin tehlikesi idrak edildi. Senelerden beri ihmalkâr arap, topraklarını yahudilere — gerçi çok pahalıya — satıyor, paralarını harcıyor ve bir kere parası tükendince bu satışa pişman olarak onun hukuku esasını tanıma ya kadar gidiyordu. Bu neviden şahsi hoşnutsuzluklar süratle mi tehlike safhasına çıkabilir O zamana kadar somurtkan fakat ihmalkâr olan Filistin araplarından bir çoğu vatanının tehlikede olduğunu idrak ettiler Yahudi muhacirlerin gelmesi devam ediyor ve gizli muhaceret yapıldığı hakkında bin türlü vilâyetler doluşuyordu. O zaman yahudilerin doğum istatistikleri hakkındaki rakamlar birer kıyam işaretini oldu. Arap, artık hiç şüphe etmiyor ki yahudi kolonizasyonu durdurulmadığı takdirde on üç asırdan beri bu toprakların çoğu olan kendisi ne hiçretten başka yol kalmıyacaktır.

Ya gelen yahudiler kimlerdir? Hitler almanyanın tazviki, yahudilere hıret yolu nu göstermiştir. Çaliya veya Ukranyadan gelmiş olan ilk siyonistler zamanla filistinli manzarası almışlardır. Garbin metodlarıyla çalışmakla beraber memleketin karakterine süratle intibak etmek kabiliyetindeyler. 933 den beri vaziyet değişmiştir. İlmî ve âsil meslekler icra eden gözlüklü "alman, yahudileri memleketi istilâya bağladı. Beyaz şehir ve beyazlar rehîş Tel-Aviv filistinin en büyük şehri oldu. Eskiler yanın da yeni şehirler yükselmeğe başladı, Yeni bir iş hamlesi Hayfanın yüzünü değiştirdi, yeni Kudüs şehrinde dev binalar yükseldi. Ve gelen doktorlar baytarlar, avukat veya tüccarlar kudüste ve hayfada berlindeki hayatlarını, büyük mağazaları, dansişleri, konserlerle idameye bağladılar.

O zaman hakiki bir medeniyet kavgası arapları ayaklandırdı. Tek başına seyahat eden garpli için arap pek nazik ve misafirperver bir ev sahibidir fakat gımdî bir iskân meselesi mevzuhabstir. Bazı kimseler onlara fısıldıyorlar: "siz araplar ve yahudiler aynı semitik ırk dansınız, ırk kardeşlerisiniz". Fakat Mayanos ve Breslav'in sabık sakinlerini, arap arzmevudun eski ırkına mensup saymaktan istinkâf ediyor, İrakta Bağdadda yahudiler ve araplar sükûn içinde yaşıyorlar. Filistin isyanı da garbe karşı, garp hayatının kendi aralarında yerleşmesine karşı bir ayaklanmadır.

Geçenlerde mutediller partisi el şefi, Filistinin sabık hakimi Rağıp bey Naşşabi alenen müftüyü "arap isyanını şahsi maksatlarla ve kendi emelleri ne hizmet etmek için idame ettirmekte" diye "Hareket Rağıp bey hançere karşı iyi muhafaza altındadır. Fakat çiftlikle ri aynı derecede emniyette değildir 32 parça arazisinde 3 bin ağaç asiler tarafından sökülüp atılmıştır. Bu bir cevaptır.

Filhakika tedhişçi partinin nüfuzuna karşı mücadeleye çalışın mutediller partisi günden güne şeflerini kaybetmektedirler. İki senedenberi bunlardan ne çoğu kurşunlar altında can vermiştir. Ölüm tehlikesine maruz bulunan diğerleri isyanı beslemek için haftalık ağır vergilerini ödemekten usanarak evlerini dükkânlarını kapayıp filistinden hicret etmektedirler.

İşte yeni isyanın eski ayaklanmalarına nazaran vahim farkları bunlardır. Buna bir başkasını da ilâve etmek lâzımdır. Evelece isyan jandarmaya yakalanmadan yahudilere taarruz etmekten ibaretti, bugün araplar İngiltereye karşı ayaklanmışlardır.

Vindsor Dükü işsizlikten sıkılıyor

B. Çemberlayn ile Dük arasındaki konuşmada bu mesele msvzuubahs olmuş

Londra, (A.A.) — B. Çemberlayn ile Vindsör dükü arasında Paris'te yapılan mülakattan bahseden York Shir Post gazetesinin hususî muhabiri yazıyor.

Dük ile B. Çemberlayn mülakatı, İngilterede büyük bir alaka uyandırmaktadır. Kuvvetle zannediliyor ki, dük, hâlen yaşadığı işsizlik hayatının kendisinin pek de hoşuna gitmediğini bildirmiş ve hizmet teklif etmiştir. Dükün İngiltereyi ziyareti meselesine temas edildiği haber veriliyor. B. Çemberlayn bu meselenin kendisi Londraya döner dönmez tedkik edilmesini vadetmiştir.

danimarkadâ

Bir Nazi Casus teşkilatı

14 kişi Derhal Tevkif Edildi

Deyli Herald gazetesinden: Aylardanberi devam eden gizli araştırmalardan sonra Danimarka polisi bir Nazi casus teşkilatını meydana çıkarmıştır. Tevkif edilenler on dört kişidir. Bunların içinde üç Nazi gazetecisi, bir Alman doktoru Danimarka Şlesvig bankasının müdürü bir avukat ve üç Danimarkalı vardır.

Hariciye nezaretindeki bir toplantıdan sonra resmen şüpheyle negredilmiştir.

Polis uzun bir araştırmadan sonra Danimarka arazisinde harp zamanında işe başlayacak olan bir istihbarat şebekesi meydana çıkarılmıştır.

Memleketin muhtelif yerlerinde bazı tevkifat yapılmıştır. Hâdisle ile alakadar olan başlıca adam, Kopenhagda yaşayan ve Horst Fon Marttung isminde ecnebi tebasından biridir ve şebekeyi onun teşkil etmiş olduğu zannedilmektedir.

Casusluk şebekesi bir yabancı devlet hesabına kurulmuştur. Bununla beraber casusluk Danimarkanın kara veya deniz kuvvetleri hakkında değil, Danimarka sâhillerinden geçen vapurlar hakkında malûmat sahibi olmak hedefindeydiler.

Horst fon Harttung, Kopenhagdaki Almanların başta gelenlerinden biridir ve Almanca "Berliner Börsenzeitung" gazetesinin

Kopenhag muhabiri idi. Nazi casuslarından birinin Danimarkanın Baltık denizinde ki boğazına, diğerinin de Danimarkanın en şimal noktası olan Skargende faaliyette bulunduğu söyleniyor.

Bunların vazifeleri casusların Kopenhagdaki merkezine boğazlardan geçen vapurlar hakkında malûmat vermek idi.

Polisin öğrendiğine göre casuslar İspanyaya gitmek üzere Danimarka boğazından geçen bir Rus vapuru hakkında Kopenhagdan Hamburga haber vermişler ve bu oradan da Franco kravözörlerine telsizle bildirilmişlerdir.

Şebeke meydana çıkarılmak için çok sıkı tedbirler alınmıştı. Meselâ; şebekenin başlıca âzalarından ikisi Danimarka da buldukları halde birbirile hiç görüşmemişler ve daima aralarında başka birini kullanmışlardır.

Şebekenin yabancı gemilerin gelip geçiş hakkında malûmat edimek arzularında olmalarına rağmen, Skandinavya ve Baltık memleketlerindeki Nazi casuslarının topladıkları malûmatı gözden geçiren bir merkez olduğu da zannediliyor.

Horst fon Harttung da Kopenhagdaki Alman elçiliği ile her gün temasta olduğu öğrenilmiştir.

Almanya

Çekoslovakyanın daha fazla küçülmesini istemiyor

Berlin, — Bazı mahafilln Çekoslovakyanın daha küçültülmek istendiği yolundaki aldıkları haberler üzerine Alman hükümeti, Çekoslovakyanın küçültülmesine tahammül edemeyeceğini alâkadâr hükümetlere resmen bildirmiştir. Varşova hükümeti tarafından resmen tebliğ edildiğine göre, Leh hududu komisyonunun Çek çeteleri tarafından taarruz uğramasını hükümet Çek hükümeti nezdinde protesto etmiştir.

Ayrıca alman malûmata göre Romanya askeri kuvvetleri, ica bında Çekoslovakyanın yardımına koşmağa hazır ve amade bulun maktadır.

Prağ hükümeti muhtemel bir tecavüze karşı koymak için Rutenya'ya takviye kıtaları göndermiştir.

Borsa haberleri

Dün şehrimiz Ticaret ve Zahire borsasında 50 ton Elbistan fasulyası Mersin anbar teslimi 9 kuruş 75 santimden ve 30 ton Ereğli fasulyası 9 kuruş 50 santimden ve 5 ton acı çekirdek 30 günde teslim 38 kuruş 25 santimden ve 30 ton anadol buğdayı Mersin vagon teslimi 4 kuruş 56,25 santimden alınıp verilmiştir.

Adana borsasında kievland pamuğun 37-42 ve parlak pamuğun 33-35 kuruş arasında muamele görüldüğü ve temiz pamuk üzerine iş yapılmadığı bura borsasına verilen malûmattan anlaşılmıştır.

dokuzuncu istatistik yıllığı
pek yakında çıkıyor

Son senelere ait bütün hadiseleri rakamlarla veren yıllıkta yenilikler var

İstatistik Umum Müdürlüğü dokuzuncu istatistik yılına ait malûmat ve rakamları hazırlamış ve basılmak üzere Devlet matbaasına vermiştir. Yeni yıllık, sene başından önce çıkmış olabilecektir. Birçok formalar basılmıştır.

Her sene yeni tekâmül eserleri gösteren yıllıkların dokuzuncusunda, hemen hemen bütün memleket münavevlerini, tetkikçileri ve memleketin bütün iş sahalarıyla uğraşanlara yakından alâkadâr edecek enteresan malûmat ve rakamlar vardır.

Bu seneki yıllıkta evvelâ coğrafî malûmatla klimatolojik rakamlar, havaî teressubat rasatları, memleketin muhtelif muntakalarına göre verilmektedir. İkinci kısım 1935 nüfus sayımına aittir. Bu kısımda 927 ve 435 sayımlarına göre nüfusun yaş grupları, tabiiyetler, doğum yerleri, ana lisansları, dinler ve medeni hal, yaş ve tahsil, okuma bilenler ve bitmişler itibariyle ayrılıkları vardır.

Üçüncü kısım, binalar istatistiğidir. Bu kısımda binaların istimallerine göre ayrılışı, binaların ada adetleri itibariyle ayrılışı, irtifalarına göre ayrılışı, katlarına göre ayrılışı, inşaat malzemeleri itibariyle ayrılışı, su havagazi, elektrik tesisatı, tamen veya kışmen mevcut binalara göre ayrılışı. İstanbul şehri inşaat istatistiği, vilâyet itibariyle kaza, nahiye, köy ve muhtarlık sayısı bulunmaktadır.

Bundan sonra evlenme, boşanma, adliye istatistikleri gelmektedir: Vilâyet itibariyle evlenme vakaları, ay itibariyle ev-

lenme vakaları, medeni hal itibari vardır.

riyle evlenme vakaları, yaş itibariyle evlenme vakaları, vilâyet itibariyle boşanma sayısı, çiftlerin ikamet mahalleri itibariyle boşanma sayısı, davanın devam müddeti itibariyle boşanma vakaları, sebep itibariyle boşanma vakaları vardır. Adliye kısmında Temyiz mahkemesi heyeti ve teşkilâtı, adliye teşkilâtı, hâkimler, Temyiz mahkemesi faaliyeti bütün mahkemeler varide ve sadiresi, hacissaneler hareketi mahkûmlar istatistiği, adli tıp işleri vardır.

Sihât, kültür, ekonomik durum

Dokuzuncu yıllığın en geniş kısmını bu üç fasıl ıggal etmektedir. Sihât ve içtimai muavenet kısmında doktor ve sihi memurlar, eczaneler, Sihât Vekâletine bağlı müesseseler hareketleri, hususî idare memleket hastaneleri faaliyeti, görülen bulaşık hastalıklar, daülkelp tedavihanesi, çocuk sihat ve bakımleri faaliyeti, verem dispanseri faaliyeti, Ankara merkez hizfissihha müessesesi faaliyeti, sıtma, trahom, verem mücadelesi, ölüm istatistikleri vardır.

Kültür kısmında okul ve öğretmenler, talebeler, İstanbul üniversitesi, Kültür bakanlığına bağlı yüksek mektepler, diğer bakanlıklara bağlı yüksek mektepler, Kültür Bakanlığı orta meslek okulları, diğer bakanlıklara bağlı meslek okulları, bütün ilk orta okullar ve liseler, yabancı memleketlerde bulunan devlet talebelerinin buldukları memleketler itibariyle ayrılıkları, İstanbul üniversitesinden diploma alanlar, bütün okulların bütçe-

Ekonomik kısmın ilk faslı ziraattir. Vilâyet ve ziraat muntakaları itibariyle başlıca istihsalât, ormanlar, kereste istihsalâtı hayvanlar, sanayi, umumi maden istihsalâtı, sanayi teşvik kanunundan faydalanan müesseseler şeker fabrikaları faaliyeti, hava gazı şirketleri faaliyeti, dış ticaret, başlıca ihracat maddeler kıymeti, başlıca maddeler ve memleketler itibariyle ithalât miktar ve kıymeti, bankalar, yirmi vilâyet merkezinde 26 maddeye göre hayat pahalılığı, hayat pahalılığı endeksi, ticaret borsalarında senelik fiat vasatileri, İstanbul perakende erzak fiyatları vardır.

Diğer kısımlar: 4 üncü yıllığın ihtiva ettiği son kısımlar şunlardır: Devlet malîyesi, varidat bütçesi. Vilâyetler itibariyle tahsilât, aylar itibariyle masraflar, mühak bütçeler, inhisarlar, tütün, ispirto ve ispirto lu içkiler, tuz inhisarı kibrit inhisarı, tapu ve kadastro vilâyet hususî idareleri varidatı belediyelerin varidat ve masrafları, memur ve müstahdemler gayrimenkuller, belediyeler baskasına iştirak hisseleri, tahsilât dereceleri ve idari mahiyet itibariyle bütçeler, devlet memurları istatistiği, yenideñ yapılan ve tamir edilen yol ve köprüler, şimendifer hatlarının tülü, devlet demiryolları, devlet hava yolları ve tramvaylar, liman hareketleri posta telgraf ve telefon.

Yılığın son kısımlarını yabancı memleketlerine ait malûmat teşkil etmektedir. İstatistik Umum Müdürlüğü, geçen sene yapılmış olan büyük anketin neticelerin ihtiva edecek olan memurlar istatistiğini hazırlamakla meşguldür.

Dünyada Neler oldu Neler oluyor

200 Kilo ağırlığında bir adama ev kiralanır mı ?

Çekoslovakyanın Opava şehrinde tam 200 kilo ağırlığında bir adam vardır. Kosar adında ve 35 yaşında olan bu dev cüsseli adam geçenlerde bir suç işliyerek mahkûm edilmiştir.

Kosar bundan iki buçuk ay evvel oturduğu evden çıkmak istemiş gidip bir apartman kiralamış Apartman sahibi ile pazarlığı bitirdikten sonra peşin parayı saymış ve:

— Artık anahtarını ver demiş

Fakat apartman sahibi Kosarı tepeden tırnağa kadar süzdükten sonra :

— Affedersin amma birader demiş; ben bu işten vaz geçecek gibiyim.

— Niçin ?

— Hani evin merdivenleri pek sağlam değil de, korktum belki bir kazaya uğrarsın.

Kosar apartmanı bilhasna merdivenlerini daha evvel gözden geçirdiği için ev sahibininin bu sözlerine son derece içerlemiş.

— Peki daha evvel niçin söylemedin bunu?

Adamcağız tabii sükut geçmiş.

Fakat Kosar gittikçe hitetlenmiş ve nihayet tahammül edemiyerek ev sahibini yakalamış apartmanın pencere sine kadar sürükliyerek adamcağızı havaya kaldırmış, boş luğa doğru uzatmış fakat be

reket versin bırakmamış.

Ev sahibinin az daha ödü kopuyormuş elinden kurtulduğu gibi doğruca mahkemeye müracaat ederek kendisini ölümlü tehdit ettiğini iddia etmiştir.

Yapılan muhakeme neticesinde Kosara iki ay hapislik cezası verilmiştir. İri adam hapishaneye getirilmiş fakat bütün mahkûmlar gardiyana:

— Aman bizim yanımıza getirme başka yere götür;

Diye bağırışlar Bunun üzerin gardiyan adamın cüsesine göre genişçe bir hücre bulmuş Kosarı oraya sokmuş tur.

Kosar tam iki ay iki gün hapiste yatmış bundan birkaç gün evvel hapishaneden çıkmıştır.

Herkes onun hapishanede zayıflayacağını zan etmiştir Halbuki Kosar hapishanenin dar rejiminde daha kuvvetli ve daha çevik olmuştur.

Şimdi bu adama bir merak arız olmuş Pehlivan olmak.

Kendisini doktorâ muayene ettirmişler doktor daha zayıflaması lâzım olduğunu söylemiştir. Şimdi kosar yeni bir vukuat daha yaparak tekrar hapishaneye girmek istiyormuş. İstiyormuş amma cesaret de edemiyormuş.

Sfenksin binlerce yıllık esrarı meydana çıktı

Nil nehrinin yatağı yakınlarında, Firavun mezarlarının giriş noktasında, altı bin sene dir nöbet bekleyen muhteşem bir bekçi vardır. Sfenks.. Esrarlı bir tebessümle taş gözlerini uzaklara diken meşhur Sfenksin muamması nihayet çözüldü.

Aylardanberi Mısırlı arkeoloğ Selim bey Hasanın nezareti altında, yüzlerce amele Sfenksin tabanını açmağa uğraşıyordu. bu kolay bir iş değildi. Binlerce sene bu tabanın altına kum yığılmıştı. Asırların biriktirdiği kum yığınları temizlendi ve tabanın altında hiye roglif yazılı kocaman bir taş lâvha meydana çıktı ve Sfenksin mânası anlaşıldı.

Sfenks güneş ilâhi Ra'nın hatırasını tebci için dikilmiş bir heykeldir. Bu gün meydana çıkarılan lâvhayı Firavun 2 nci Aman Hotep'in koydurduğu tesbit edildi. Lâvhada Sfenksin tarihi yazılıdır.

Almanyada yollar tayyare meydanı vazifesini görüyor

Almanyanın sırf otomobillere mahsus modern yolları, lüzumu halinde tayyarelerin inmesine ve havalanmasına yarayacağı ve âdetâ tayyare meydanı vazifesi göreceği tesadüfen keşfedilmiştir.

Berlin ile Hanover arasındaki otomobil yolunu havada takip ederek seyahat etmekte olan bir İngiliz Lordu, tek motörlü tayyaresinde bozuluk hissettiğinden, yolun üzerine, bir benzin istasyonu

Firavun 2 inci Aman Hotep on sekiz yaşındayken Menfis'ten Gize'ye iki tekerlekli bir arabayla sefer etmiş, orada cedlerinin ehramlarını dolamış, Ra ilâhına kurbanlar kestirmiştir. Bu gün, Sfenksin bulunduğu yer o zamanlar haç yeri idi, binlerce Mısırlı o yeri ziyaret ederdi. Her Firavun tahtına çıktıktan sonra oraya bizzat gider, Ra mabuduna arzı ubudiyet ederdi.

Bu gün meydana çıkan lâvha, Sfenks yapıldıktan 2500 1000 sene sonra konuşmuştur. Bu güne kadar Sfenksin ayaklarını örten kumları temizlemeğe çok uğraşılar. İki bin sene evvel Ptolme'ler, Sfenks kumlardan kurtarmak için büyük tesisat yaptılar, fakat çöllün kumları ile baş edemediler; ancak Sfenksin başı ile omuzları meydana çıkarılabildi.

Nihayet bu muazzam işte asrimızda başarılı. Sfenks artık olduğu gibi meydana çıktı.

civarında inmiştir. İstasyonda ki memurlar maniaları indirerek tayyareyi durdurmuşlardır.

Tayyarenin bozukluğu tamir edilmiş ve eksilen benzin tamamlanmış ve lord tayyaresini asfalt yol üzerinde bir müddet sürüp havalanmıştır.

Tesadüf olan bu tecrübeden sonra otomobil yollarının yalnız infilaklı maddede hareket eden kara vesaiti için değil, hava vesaiti için de çok

On beş sene taze kalan ekmeğin

İngilterenin Bridgevater şehrinde ekmeği Goddard pişirdiği ekmeği 15 sene ve hattâ daha fazla taze tutacak bir madde keşfetti. Pişirilen ekmeğin üzerine cilâya benzer bu maddeyi sürmek, ekmeğin senelerce taze kalmasına kâfi geliyormuş.

Keşfettiği maddenin kullanılması için Goddarda iki bin İngiliz lirası teklif edilmişse de ekmeği bu teklifi reddetmiştir. Goddard, mahallesinde yeni bir çocuk doğdukça onun vaftiz merasiminde hediye olarak kendi usulünde pişirilip hazırlanmış üç ekmeğin vermek tedir. Bu çocuklar doğdukları zaman fırından çıkmış olan bu ekmeği on beş yaşına basmaları zaman taze taze yiyeceklerdir.

Goddard tarafından icad edilen bu maddenin en ziyade harp ve buhran senelerinde işe yarayacağına şüphe yoktur.

İki inkiliz âdeti

Büyük bir salon.. Büyük insanlar ayaklarını önlendeki sıraların üstüne uzatmışlar, başlarından şapkalarını çıkarmamışlar; içlerinden horul horul uyuyanlar bile var, Burası neresidir dersiniz? .. Hiç düşünmeyiniz, İngiliz parlamentosudur.

İngiliz parlamentosunda âzalar babalarının evlerinde gibi tâubali hareket ederler.

Buna mukabil öyle anlar vardır ki, usul ve âdete en ufak riayetsizliği affetmezler. Meselâ; Krâlin parlamento açış nutkunda hepsi şapkalarını çıkarırlar.

Evvelki sene iki mebus nutuk okunurken şapkalarını çıkarmamışlardı, sıralardan derhal sesler yükseldi; Şapkalara dikkat!.. Şapkalar çıkarılsın!.. Mebuslar derhal silindirelerini ellerine aldılar.

Londrada her sene bir resim galörisi açılır Bu sanat müessesesinin açılış töreninde alkış yasaktır.

Bu sene galörisinin açılış törenine Chambörleyn geldi, törende bulunan halk kendini tutamadı, Başvekil alkışlamağa başladı, Fakat daha eller çırpılmağa başlar başlamaz galöri memurları müdahale ettiler, hay kıldır;

— Alkış yasaktır!..

Alkış derhal kesildi.

Zayi askeri vesika

Muamele askeriyemi gösteren vesikamı zayi ettiğimden hükmü olmadığım ilân ederim Tarsus Musalla mahallesinden Ali oğlu Süleyman

işe yarayacağı anlaşılmıştır.

Bundan sonra bu yollar üzerinde mahsus surette tayyareler ile tecrübeler yapılacaktır.

MERSİN PİYASASI

29-11-938

Pamuklar	Ku	S.	Ku.S.
Klevant	42		
Dağmal	36		
Kapı malı	35,		
Koza	7,50		
Kırma	yok		
Kozac parlağı	35,		
Buğday - Çavdar			
Sert anadol	4,56,25		
Yumuşak	4,,25		
Yerli buğdayı	3,50		
Çavdar	3,37,5		
Anadol yulaf			
Arpa			
Anadol	3,,75		
Yerli	3,50,		
Nohut ekstra	5,50		
Fasulye	9,,75		
Yulaf yerli	3,50		
Mercimek şark	4,		
Sahlep			
Tatlı çoğen			
Balmumu			
Cehri	10	11	
Susam	17,		
Yapağı			
Siyah	yok		
Şark	46	47	
Anadol	45,46		
Aydın	51	52	
Yıkamış yapak	80		
Güz yunu	yok		
Konya malı tiftik	110	120	
Yozgat			
Keçi kılı	50	51	
Pirinçler			
Birinci nevi mal	18		
İkinci nevi mal			
Çay	260	280	
Kahve	110		
Badem, çekirdek			
İçeri			
Tatlı badem içi	93	95	
Acı " "	57	58	
Acı çekirdek	38	25	
Urfa Yağı	90	100	
İçel "	70		

YE Nİ MERSİN

Nüshası 5 Kuruştur

Abone	Türkiye	Hariç
Şerait	İçin	İçin
Senelek	1200 Kr,	2000 K
Altı aylık	600	1000
Üç aylık	300	500
Bir aylık	100	Yoktur.

Resmî ilânatin satırı 10 Kuruştur.

İane ve teberrü

İngilizler son zamanlarda Chambörleyn'e sonsuz bir muhabbet bağladılar. Onların nazarında Başvekilleri cihan sulhünü koruyan, milletleri ikinci bir umumî harpten kurtaran insandır. İngiliz Başvekiline Fransızlar da aynı muhabbeti besliyorlar.

Paris gazetelerinden biri:

— Fransa Chambörleyn'e beslediği muhabbeti maddete de isbat etmelidir. kendisine Fransada bir şato almalyız diye yazdı ve bir iane açtı.

Fransızlar bu ianeye can ve gönülden iştirak ettiler, 500.000 frank toplandı. Parayı bay Chambörleyn'e gönderdiler Sulhü korumak için gösterdiğim gayretin takdir edilmesi beni çok mütehassis etti, Ancak umumî harbin tahrib ettiği eserler henüz meydana duruyor, bunun için bu parayı kendi nefsimde harcamıyacağım 500.000 franğı Fransada harb malûlleri millî cemiyetine terk ediyorum,

İLAN

Mersin Halkevi Halk dershaneleri ve kurslar komitesinden

Evimiz Ressamı Ali Cemal Benim'in idaresinde bir Resim kursu ile aşağıda adları yazılı okullarda okutup yazma öğretmek için birer Halk dershanesi açılmıştır. Bu dershanelere ve resim kursuna bu günden itibaren kayda devam edilecektir.

Derslere birinci kânunun 12 isinde başlanacaktır. Vurtdaşlarımızın vakit geçirmeden kayıt olunmalarını ilân ederiz.

Gazipaşa okulunda : Bayanlara kayıt her gün saat 15 den 16 ya kadar.

Kayatepe okulunda : Baylara kayıt her gün saat 15 den 16 ya kadar.

Halkevinde (Resim) kursuna kayıt her gün saat 14 den 18 e kadar.

İLAN

Mersin Belediye Riyasetinden

Belediyece satın alınacak olan 320 adet su saati açık olarak eksiltmeye konulmuştur. bu saatlerin muhammen bedeli 4500 lira olup isteklilerin 337 lira 50 kuruşluk ilk teminat makbuzu veya mektubile ticaret odasında kayıtlı bulduklarına dair vesika ile birlikte 9-12-938 cuma günü saat 16 da Belediye dairesinde teşekkül edecek encümeneye gelmeleri ve daha fazla izah almak isteyenlerin su işleri müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur.

27-30-25

İLAN

DENİZ BANK Mersin acenteliginden

1- Birinci kânun 938 tarihinden itibaren Mersin - Dörttyol - Payas - İskenderun iskeleleri arasında aşağıda gösterilen tenzilâth yolu tarifesinin tatbik edileceği sayın hatkımıza bildirilir.

	1 inci	2 inci	3 üncü	Güverte
Mersin - Dörttyol	75	50	40	20
Mersin - Payas	100	65	55	40
Mersin - İskenderun	150	100	80	60
Dörttyol - payas	50	35	25	20
Dörttyol - İskenderun	75	50	40	30
Payas - İskenderun	50	35	25	20

Kuruştur.

İLAN

Tarsus vakıflar memurluğundan

Keşif Muvakkat Mevkii Nevi Vakfı Bedeli Teminatı Lira k. Lira k. 267 44 20 06 Adana Kahve Makamı şerif caddesi

Yukarıda mevki ve keşif bedeli yazılı bir kıta vakıf akarın tamiri 2490 sayılı kanuna tevfi kan açık eksiltmeye konulmuştur, Münâkasa 28-11-938 gününden itibaren eyyamı tatiliye hariç yirmi gündür. 20 12 938 salı günü saat 15 de ihalesi yapılacakından taliplerin tarsus vakıflar memurluğuna müracaatları ilân olunur.

30 2-5-9

Türk Hava Kurumu büyük Piyangosu

İkinci keşide 11 Birinci kânun 1938 dedir.

Büyük ikramiye 45,000 liradır

Bundan başka 15,000, 12000, 10000; liralık ikramiye lerle 20,000 ve 10,000 liralık iki adet mükâfat vardır.

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Sizde piyango nun mesud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

Yeni Mersin

Cenubun en çok okunan ve tutunan gazetesidir.

İçten ve Dıştan günün en mühim ve en taze haberlerini
YENİ MERSİN DE BULURSUNUZ

Gündelik Siyasî Gazete

yeni Mersin : 11 Yıllık fasılasız intişarın da muvaffakiyetini halktan gördüğü rağbete borçludur.

YENİ MERSİN : Sizin Gazetenizdir Dertlerinize dileklerinize YENİ MERSİN sütunları açıktır.

YENİ MERSİNİ : Okuyunuz ve Okutmaya çalışınız.

YENİ MERSİN MATBAASI

Taba ait bütün işleri ucuz ve süratle yapar.

En yeni ve çok çeşitli harfleri

Yeni Mersin Matbaasında bulabilirsiniz.

HER BOYDA İSTENİLEN HARFLERLE
KİTAP GAZETE VE MECMUA
Tabı yapır

Resmî Daire ve Müesseselere ticarethanelere ait her çeşit Defterler Evrakı matbua Fatura ve stire en nefis bir tarzda ve beğendirmek ş.rtila yapılır.

Hariçten yapılacak siparişler kabul ve tezeldengönderilir.

SIHHATİNİZİ KORUYUNUZ! - NASIL MI KAYADELEN SULARINI İÇMEKLE

Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletinin 672 numaralı raporu

TAHLİL RAPORU

Görünüş:	Berrak	Kaleviyet; "100 sm ³ suya sarfolunan N. 10 miktarı,, 0.2 sm ³ .
Renk :	Renksiz	Mecmu sertlik derecesi "Fransız,, 1.5
Koku ;	Kokusuz	Uzvi maddeler için sarfolunan müvellidülhumuza litrede 0.40 mgr.
Tadı ;	Latif	Sülfat "SO 4,, litrede 0.0033 gr
Teamül;	Mutedil	Klor "Cl ,, ,, 0.0074
		Nitrat "No 3,, ,, 0.0040
		Nitrat "No 2,, yok
		Amonyak "NH ₃ ,, Yok

Fennin en son usullerine riayet ederek kaynadığı yerinden itibaren istasyona kadar içi kalaylı kâlvanzil borularla içi mermer döşeli bellurhavuzlara dökülmektedir. Oradan da bütün Fiziki ve kimyevi evsafını muhafaza ederek ve hiçbir suretle el değmeden hususi kimyagerimize ve Adana Sıhhat Bakanlığının tayin ettiği Sıhhiye memuru huzurlarında damacaneler ve vagonlar KAYADELEN suyu ile yıkandıktan sonra doldurulmakta ve ağızları Sıhhat memuru tarafından mühürlenerek şehrimize gelmektedir.

Yeni Mersinbasımevinde basılmıştır

Nisaiye Opratoru ve Doğum Mütahhssısı

DOKTOR

A. - Yakup Aslan

Türkiye ve Rusya Tıp fakültelerinden diplomalı Almanyada tahsilini ikmal etmiş Hastalarını her gün 8-12 15 - 18 e kadar kabul muayene ve tedavi eder.

ADRES: Mersin Bozkurt caddesi
Yoğurt pazarı No, 1



İHTİYARLIK
Peşinizden Geliyor
ONA KARŞI
Hazırlıklı Davranın!

ZAFER Aile Sineması

Bu gün gündüz saat 14,30 dan itibaren başlar. Mevsimin en güzel şah eserlerinden olan GÜLDÜREN GÖZLER

Şirley Temple

Ayrıca arzuyu umumî üzerine Ulu Önder Ebedi Şefimizin Cenaze töreni bütün teferruatile

Pek yakında : 1914 - 1918 MECHUL ASKER

Çanakkale Türkçe Sözlü